

Jesień życia

1 października Międzynarodowy Dzień Osób Starszych
- ustanowiony przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w 1990 roku

Tegoroczny temat przewodni to:

"Polepszanie jakości życia osób starszych: realizacja globalnych strategii ONZ"

Starość i starzenie się – to pojęcia, które nie zostały jeszcze jednoznacznie zdefiniowane, zarówno przez nauki biologiczne, jak i społeczne.

Starość - zjawisko, faza życiowa,

Starzenie się - jest procesem,

Starość jako etap - stan w życiu człowieka, ma charakter statyczny.

Starzenie się traktowane jako proces rozwojowy jest zjawiskiem dynamicznym.

Starzenie się zależy od sposobu i warunków życia. Odmienne będzie przebiegało u mężczyzn i kobiet, inaczej na wsi i w mieście.

Światowa Organizacja Zdrowia (**WHO**), za początek starości uznaje 60 rok życia.

Wyróżnia w niej trzy zasadnicze etapy:

- od 60 – 75 r. życia – wiek podeszły (tzw. wczesna starość),
- od 75 – 90 r. życia – wiek starczy (tzw. późna starość),
- 90 r. życia i powyżej – wiek sędziwy (tzw. długowieczność).

Cechy starości:

- znaczny spadek zdolności adaptacyjnych człowieka w wymiarze biologicznym, psychospołecznym;
- postępujące ograniczenie samodzielności życiowej,
- stopniowe nasilenie się zależności od otoczenia.

Czynniki ryzyka, które prowadzą do przyspieszenia procesów starzenia to:

- spadek aktywności fizycznej,
- niewłaściwe odżywianie,
- używki (alkohol, nikotyna, kofeina),
- przeciążenie centralnego układu nerwowego,
- zmiana środowiska,
- izolacja społeczna,
- niedostatek rekreacji,
- tzw. brak przygotowania do starości (wypieranie ze świadomości faktu, że każdy musi się kiedyś zestarzeć).

LUDNOŚĆ W 2005 ROKU
Stan na 31 XII

	OGÓŁEM			Kobiety			Mężczyźni		
	OGÓŁEM	0-59	60 i więcej	OGÓŁEM	0-59	60 i więcej	OGÓŁEM	0-59	60 i więcej
POLSKA	38157055	31597235	6559820	18453855	15863004	2590851	19703200	15734231	3968969
Śląskie	4685775	3850253	835522	2421969	1924298	497671	2263806	1925955	337851
Podregion częstochowski	537112	435472	101640	278745	216493	62252	258367	218979	39388
Podregion bielski	647522	534286	113236	335790	267887	67903	311732	266399	45333
Podregion centralny	2860582	2342659	517923	1480182	1172058	308124	1380400	1170601	209799
Podregion rybnicko-jastrzębski	640559	537836	102723	327252	267860	59392	313307	269976	43331

Źródło: Opracowano na podstawie danych statystycznych GUS

RUCH NATURALNY W 2005 ROKU

	Urodzenia żywe	Zgony	Przyrost naturalny
Śląskie	40763	46315	-5552
częstochowski	4485	6002	-1517
bielsko-bialski	6217	6039	178
centralny śląski	24085	29186	-5101
rybnicko-jastrzębski	5976	5088	888

Czynnikami wpływającymi na starzenie się społeczeństw jest:

- spadek urodzeń,
- wydłużanie się życia ich obywateli.

Na początku XX wieku przewidywana długość życia noworodka wynosiła poniżej 55 lat, a obecnie wzrosła do przeszło 75 lat. Ocenia się, że już z końcem przyszłej dekady co najmniej 50% pacjentów zgłaszających się do lekarza będzie osobami po 65 roku życia.

Zwiększający się odsetek ludzi starszych zmusza do większego zwrócenia uwagi na aktywność fizyczną tej grupy ludności. Jednym z celów operacyjnych Narodowego Programu Zdrowia jest budowanie jak najlepszych systemów ochrony zdrowia, tak aby osoby starsze mogły się cieszyć pełnią życia, poczuciem bezpieczeństwa i aktywnie uczestniczyć w życiu gospodarczym, kulturalnym, społecznym i politycznym.

**MIESZKAŃCY WOJ. ŚLĄSKIEGO POWYŻEJ 60 ROKU ŻYCIA HOSPITALIZOWANI W SZPITALACH
WOJ. ŚLĄSKIEGO W LATACH 2003 - 2005**

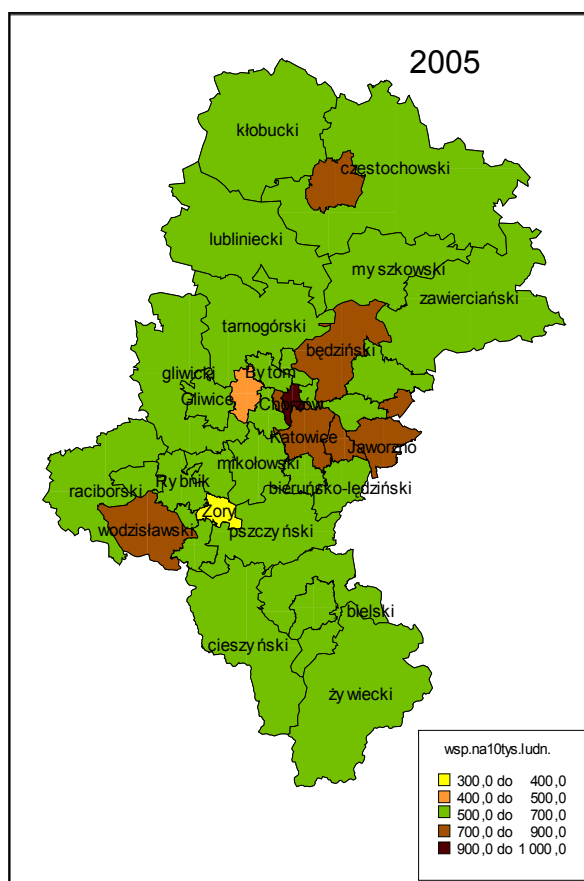
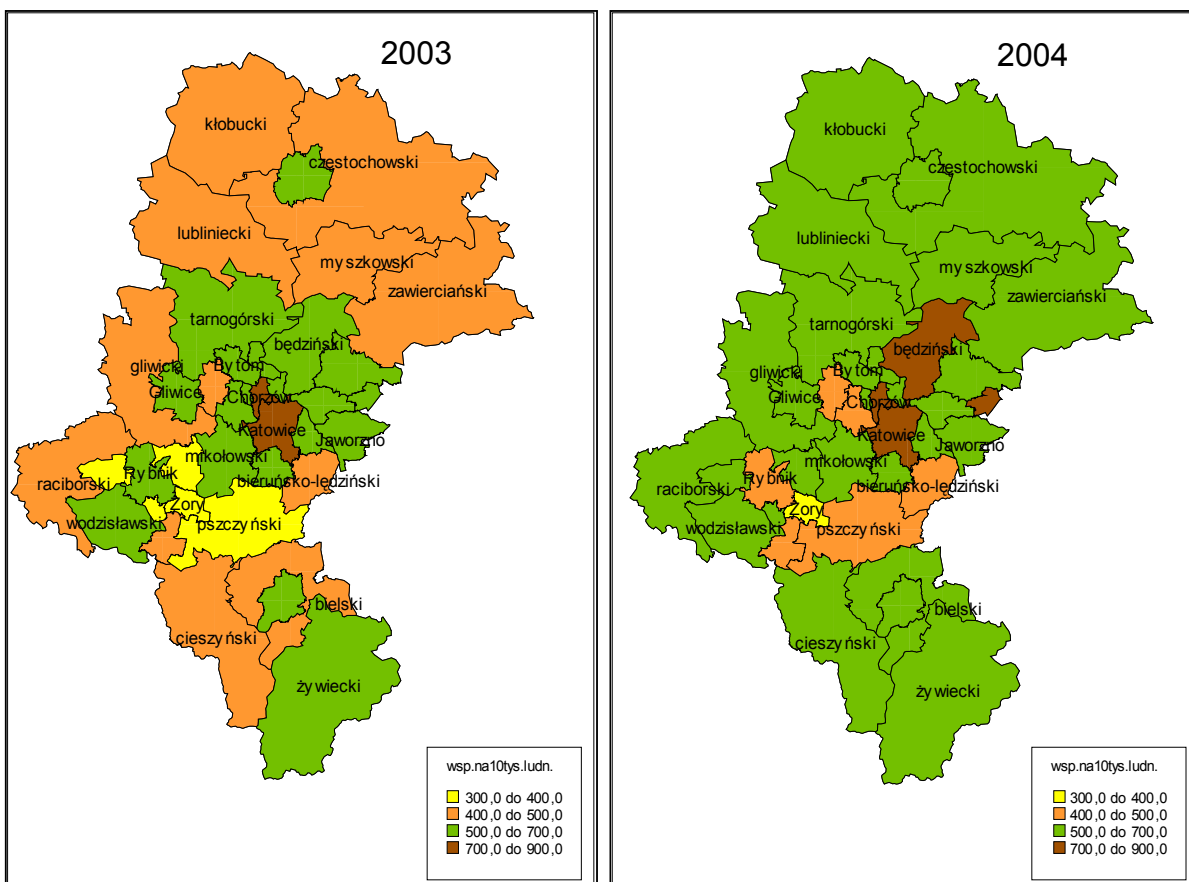
	2003 rok		2004 rok		2005 rok	
	liczby bezwzględne	współczynnik	liczby bezwzględne	współczynnik	liczby bezwzględne	współczynnik
Powiaty, miasta oraz miasta na prawach powiatu	274965	541.3	284511	605.2	304144	649.1
Powiat Będziński	11027	673.4	11453	757.0	11636	768.6
Powiat Bielski	8328	404.1	8058	539.5	8381	557.7
Powiat Cieszyński	10286	496.7	9976	585.4	10761	629.6
Powiat Częstochowski	7146	453.5	7512	561.1	8058	602.6
Powiat Gliwicki	6595	488.0	7174	620.2	7747	672.6
Powiat Kłobucki	5235	456.4	5579	657.6	5859	691.2
Powiat Lubliniecki	4255	492.5	4335	564.2	4495	586.1
Powiat Mikołowski	5193	574.3	5595	617.0	5902	649.6
Powiat Myszkowski	3927	414.0	4097	568.4	4424	616.8
Powiat Pszczyński	4667	305.0	5168	496.3	5380	515.0
Powiat Raciborski	5353	406.5	5727	508.7	6082	543.0
Powiat Rybnicki	4118	360.9	4202	572.1	4682	637.3
Powiat Tamogórski	8251	594.4	8577	618.9	9108	658.9
Powiat Bieruńsko-Lędziński	2504	449.5	2579	462.0	2812	503.9
Powiat Wodzisławski	9212	593.8	10109	651.7	10948	705.5
Powiat Zawierciański	7952	471.1	8029	642.8	8015	644.1
Powiat Żywiecki	8350	560.1	8708	582.7	8969	600.1
M. Bielsko - Biała	11561	651.7	11586	654.6	12029	680.1
M. Bytom	11090	580.4	12139	640.5	11981	637.5
M. Chorzów	9027	779.2	8813	764.7	10416	908.2
M. Częstochowa	15976	640.4	17336	698.9	18022	730.0
M. Dąbrowa Górnicza	6730	512.3	6972	533.1	6984	536.7
M. Gliwice	10946	543.0	11844	591.1	12413	622.4
M. Jastrzębie Zdrój	4443	460.5	4786	498.5	5503	576.3
M. Jaworzno	5970	617.4	6454	669.0	6961	723.5
M. Katowice	23686	734.9	25249	789.3	26695	841.5
M. Mysłowice	4400	584.4	5041	669.8	5322	707.9
M. Piekary Śląskie	3887	644.2	3948	658.2	4156	696.4
M. Ruda Śląska	8029	541.2	6359	431.4	9083	619.7
M. Rybnik	7161	503.3	6576	463.9	7808	551.5
M. Siemianowice Śląskie	3913	532.1	4121	563.3	4780	657.6
M. Sosnowiec	14594	634.6	15150	663.9	15679	693.7
M. Świętochłowice	3273	584.2	3523	632.9	3887	702.6
M. Tychy	7066	534.7	7439	565.5	7742	590.3
M. Zabrze	8775	453.1	8177	424.7	9092	475.4
M. Żory	2039	322.2	2120	336.7	2332	371.0

Systematycznie wzrasta liczba mieszkańców woj. śląskiego powyżej 60 roku życia hospitalizowanych w szpitalach woj. śląskiego w latach 2003 – 2005.

Najwyższy współczynnik hospitalizacji mieszkańców województwa śląskiego powyżej 60 roku życia liczony na 10 tysięcy mieszkańców w 2005 jest w miastach: Chorzów (908,2), Katowice (841,5), Częstochowa (730,0) i Jaworzno (723,5) oraz w powiatach: będziński (768,8), wodzisławski (705,5) i kłobucki (691,2).

Najniższy współczynnik hospitalizacji w 2005 roku jest w miastach: Żory (371,0), Zabrze (475,4) i Dąbrowa Górnicza (536,7) oraz w powiatach: bieruńsko – lędziński (503,9), raciborski (543,0) i bielski (557,7).

**MIESZKAŃCY WOJ. ŚLĄSKIEGO POWYŻEJ 60 ROKU ŻYCIA HOSPITALIZOWANI
W SZPITALACH WOJ. ŚLĄSKIEGO W LATACH 2003 - 2005**

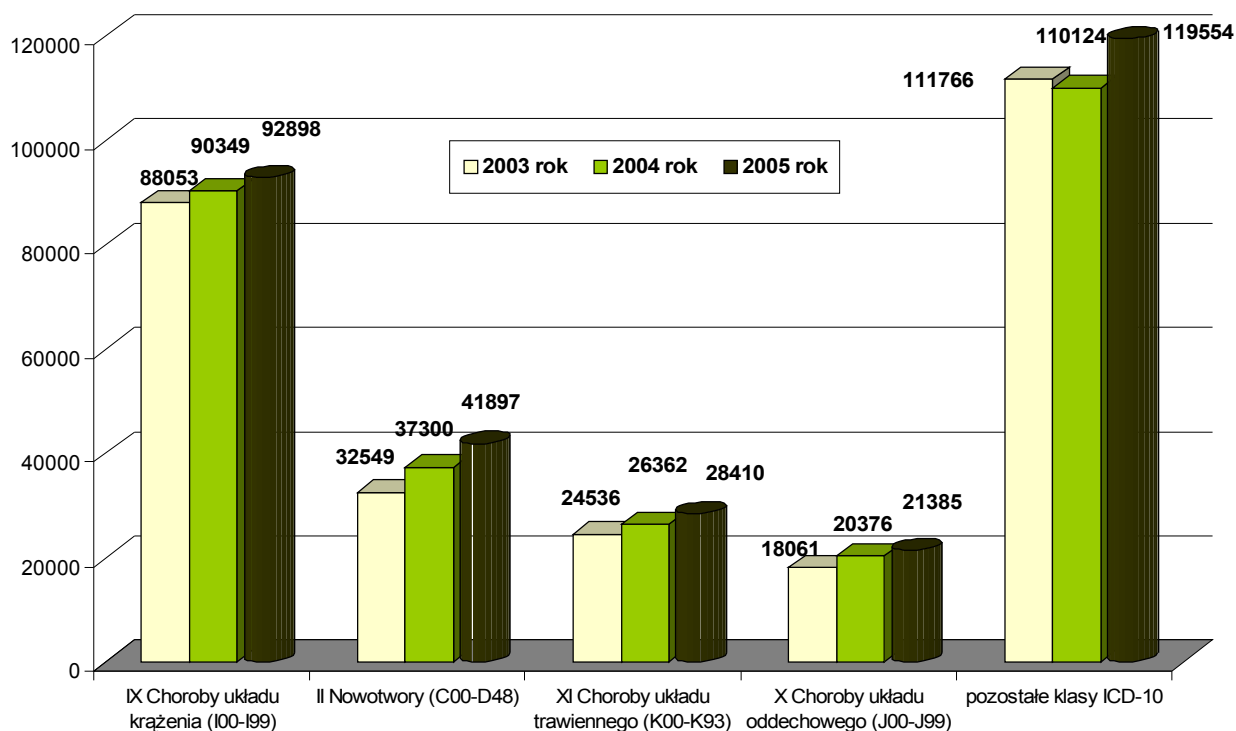

**MIESZKAŃCY WOJ. ŚLĄSKIEGO W WIEKU 60 LAT I WIĘCEJ HOSPITALIZOWANI
W SZPITALACH NASZEGO REGIONU W LATACH 2003 - 2005**

	2003 rok	2004 rok	2005 rok
Rozpoznanie zasadnicze	274965	284511	304144
I Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze (A00-B99)	2703	2694	2660
II Nowotwory (C00-D48)	32549	37300	41897
III Choroby krwi i narz. krwiotwórczych (D50-D89)	1814	2034	2387
IV Zaburzenia wydź. wew., st. odżyw. i przem. met. (E00-E90)	7237	7397	8288
V Zaburzenia psychiczne i zab. zachowania (F00-F99)	1304	981	1186
VI Choroby układu nerwowego (G00-G99)	7685	7790	8693
VII Choroby oka i przydatków oka (H00-H59)	18606	17727	18697
VIII Choroby ucha i wyrostka sutkowatego (H60-H95)	689	884	964
IX Choroby układu krążenia (I00-I99)	88053	90349	92898
X Choroby układu oddechowego (J00-J99)	18061	20376	21385
XI Choroby układu trawiennego (K00-K93)	24536	26362	28410
XII Choroby skóry i tkanki podskórnej (L00-L99)	3013	3062	3260
XIII Ch. ukł. kostno-stawowego, mięśn. i tk. łącznej (M00-M99)	15787	13321	14051
XIV Choroby układu moczowo-płciowego (N00-N99)	14617	16897	18712
XVII Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia (Q00-Q99)	150	107	137
XVIII Objawy, cechy chorobowe (R00-R99)	5209	5698	6529
XIX Urazy, zatrucia i inne określone skutki (S00-T98)	11330	12329	12628
XXI Czynniki wpływające na stan zdrowia (Z00-Z99)	21622	19203	21362

Wśród hospitalizowanych dominują rozpoznania z grupy: chorób układu krążenia, nowotworów, układu trawiennego i układu oddechowego, szczególnie dotyczy to przedziału wiekowego 60 - 75 lat, czyli wieku podeszłego.

**NAJCZĘSTSZE PRZYCZYNY HOSPITALIZACJI (WG KLAS ICD-10) MIESZKAŃCÓW WOJ. ŚLĄSKIEGO
POWYŻEJ 60 ROKU ŻYCIA W SZPITALACH NASZEGO REGIONU W LATACH 2003 - 2005**

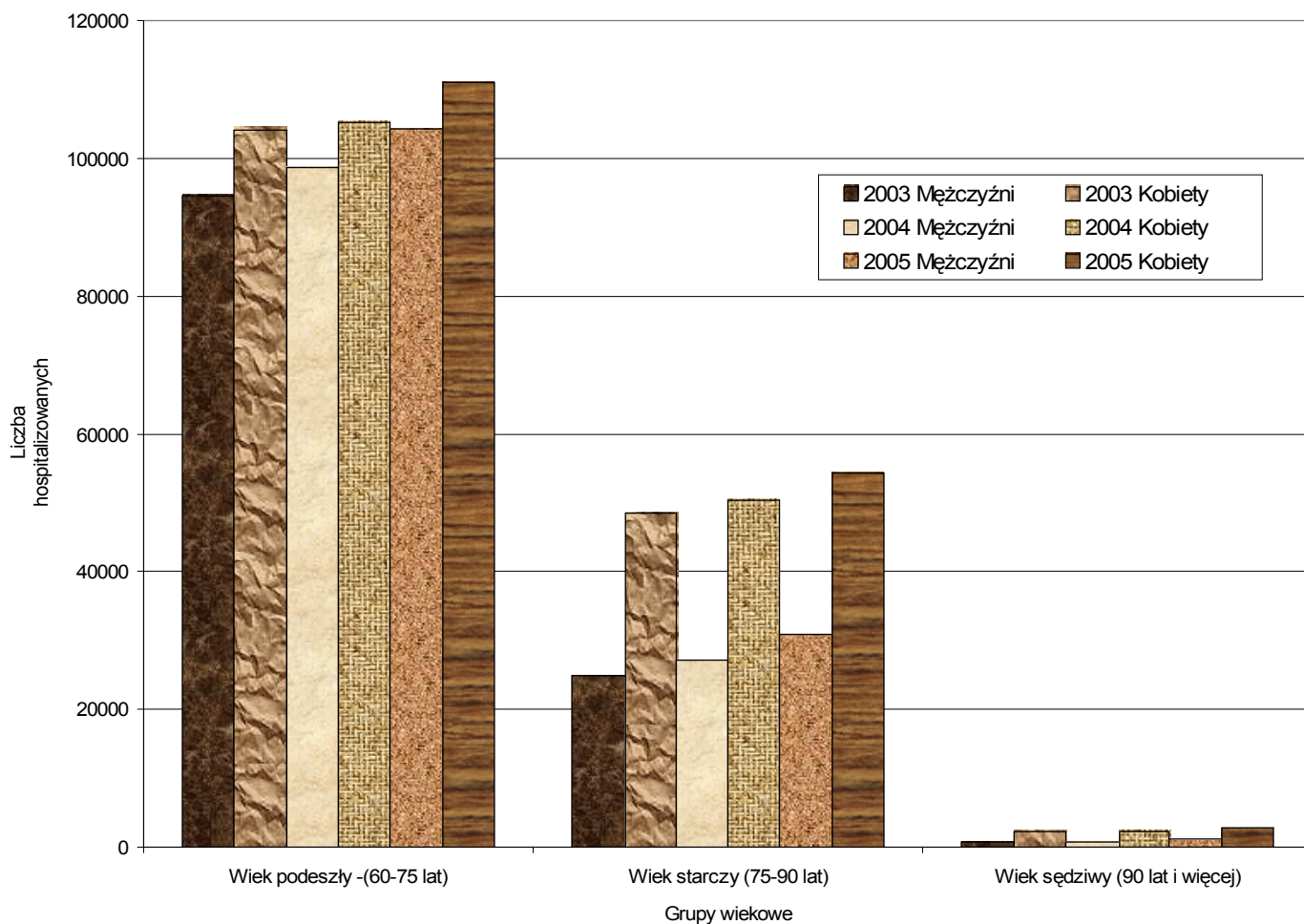

**MIESZKAŃCY WOJ. ŚLĄSKIEGO POWYŻEJ 60 ROKU ŻYCIA HOSPITALIZOWANI W SZPITALACH
WOJ. ŚLĄSKIEGO W LATACH 2003 - 2005 (wg grup wiekowych i płci pacjenta)**

Grupy wiekowe	2003 rok			2004 rok			2005 rok		
	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Grupy wiekowe	274965	120224	154741	284511	126522	157989	304144	136045	168099
Wiek podeszły (60-75 lat)	198668	94520	104148	203853	98583	105270	215329	104359	110970
Wiek starczy (75-90 lat)	73364	24953	48411	77598	27215	50383	85153	30804	54349
Wiek sędziwy (90 lat i więcej)	2933	751	2182	3060	724	2336	3662	882	2780

Na przestrzeni lat 2003 - 2005 obserwujemy, że więcej hospitalizowanych jest kobiet w przedziale wiekowym 60-75 lat i liczba ich systematycznie wzrasta, co wiąże się z nadwyżką liczby kobiet nad liczbą mężczyzn oraz dłuższym przeciętnym dalszym trwaniem życia kobiet.

**MIESZKAŃCY WOJ. ŚLĄSKIEGO POWYŻEJ 60 ROKU ŻYCIA HOSPITALIZOWANI W SZPITALACH
WOJ. ŚLĄSKIEGO W LATACH 2003 - 2005 (wg grup wiekowych i płci pacjenta)**

**ZGONY MIESZKAŃCÓW WOJ. ŚLĄSKIEGO POWYŻEJ 60 LAT W SZPITALACH WOJ. ŚLĄSKIEGO
W LATACH 2003 - 2005 (wg bezpośredniej przyczyny zgonu)**

	2003 rok	2004 rok	2005 rok
Bezpośrednia przyczyna zgonu	17281	16440	17563
I Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze (A00-B99)	196	173	167
II Nowotwory (C00-D48)	967	817	815
III Choroby krwi i narz. krwiotwórczych (D50-D89)	30	43	33
IV Zaburzenia wydz.wew.,st.odżyw.i przem.met. (E00-E90)	101	90	95
V Zaburzenia psychiczne i zab.zachowania (F00-F99)	10	8	5
VI Choroby układu nerwowego (G00-G99)	387	320	355
IX Choroby układu krążenia (I00-I99)	8997	8830	9161
X Choroby układu oddechowego (J00-J99)	1394	1319	1390
XI Choroby układu trawiennego (K00-K93)	430	380	435
XII Choroby skóry i tkanki podskórnej (L00-L99)	2	3	3
XIII Ch.ukł.kostno-stawowego,mięśn.i tk.łąącznej (M00-M99)	3	4	2
XIV Choroby układu moczowo-płciowego (N00-N99)	168	159	145
XVII Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia (Q00-Q99)	0	3	1
XVIII Objawy, cechy chorobowe (R00-R99)	4538	4256	4948
XIX Urazy, zatrucia i inne określone skutki (S00-T98)	58	35	5
XXI Czynniki wpływające na stan zdrowia (Z00-Z99)	0	0	3

Najwięcej zgonów mieszkańców województwa śląskiego powyżej 60 roku życia w szpitalach naszego regionu jest z powodu chorób układu krążenia.

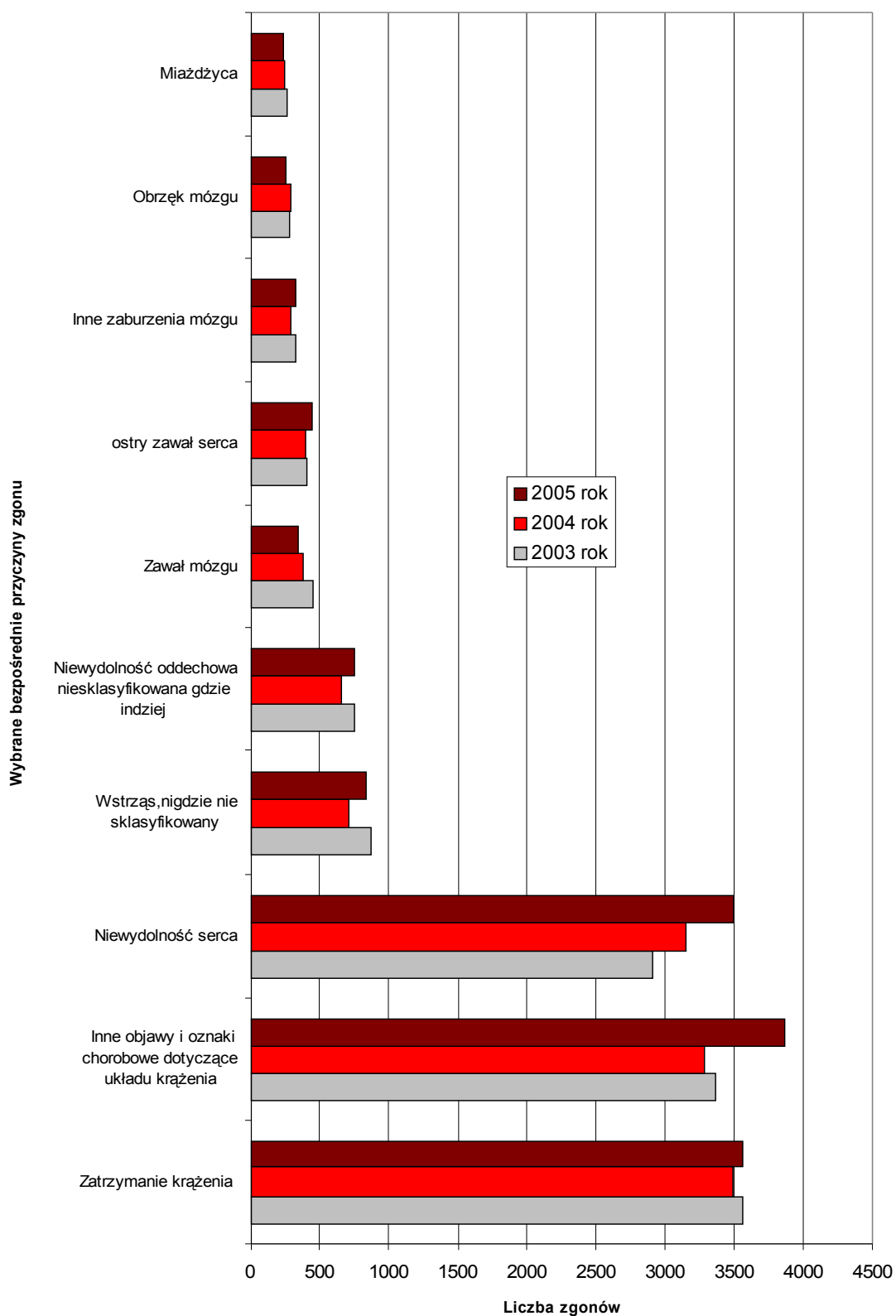
**ZGONY MIESZKAŃCÓW WOJ. ŚLĄSKIEGO POWYŻEJ 60 ROKU ŻYCIA W SZPITALACH
WOJ. ŚLĄSKIEGO W LATACH 2003 - 2005**

	2003 rok	2004 rok	2005 rok
Bezpośrednia przyczyna zgonu	17281	16440	17563
I46 Zatrzymanie krążenia	3561	3493	3566
R09 Inne objawy i oznaki chorobowe dotyczące układu krążenia	3368	3286	3867
I50 Niewydolność serca	2909	3148	3482
R57 Wstrząs, nigdzie nie sklasyfikowany	874	713	828
J96 Niewydolność oddechowa niesklasyfikowana gdzie indziej	749	662	752
I63 Zawał mózgu	455	386	346
I21 Ostry zawał serca	413	400	446
G93 Inne zaburzenia mózgu	331	297	326
J81 Obrzęk mózgu	288	296	257
I70 Miażdżyca	268	251	240
Pozostałe przyczyny zgonu	4065	3508	3453

Dominują zgony z powodu rozpoznań: chorób układu krążenia, objawów, cech chorobowych, a także chorób układu oddechowego.

**MIESZKAŃCY WOJ. ŚLĄSKIEGO POWYŻEJ 60 ROKU ŻYCIA ZMARLI W SZPITALACH
WOJ. ŚLĄSKIEGO W LATACH 2003 - 2005 (wg bezpośredniej przyczyny zgonu)**

Długiemu życiu, które stało się jednym z największych osiągnięć współczesnego świata musi towarzyszyć stała możliwość poprawy zdrowia, uczestnictwa w życiu społecznym i poczucia bezpieczeństwa socjalnego.